

ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

www.sioufaslaw.gr

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Τι συμβαίνει όταν η συνέχιση της λειτουργίας της προσωπικής εμπορικής εταιρείας, ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης, καθίσταται δυσβάσταχτη λόγω της υπαίτιας ή μη συμπεριφοράς ενός από τους εταίρους, με αποτέλεσμα να κινδυνεύει όχι μόνο η ομαλή λειτουργία, αλλά και η ίδια η υπόστασή της; Παρέχει ο νόμος κάποια προστασία στους υπόλοιπους εταίρους και σε τι συνίσταται αυτή; Με το παρόν ενημερωτικό σημείωμα, δίδεται μία σύντομη απάντηση στα ανωτέρω κρίσιμα ερωτήματα που αρκετά συχνά ανακύπτουν στην πράξη.

Ο αποκλεισμός εταίρου χωρίς τη θέλησή του, ήτοι η αναγκαστική αποχώρησή του από την εταιρεία ενδέχεται να είναι η λύση σε τέτοιου είδους περιπτώσεις. Συγκεκριμένα, ο αποκλεισμός εταίρου ομόρρυθμης εταιρείας προβλέπεται στο **άρθρο 263 του ν. 4072/2012**, κατά το οποίο: **«Αν συντρέχει στο πρόσωπο ενός εταίρου περιστατικό που θα δικαιολογούσε**

τη λύση της εταιρείας σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 259, το Μονομελές Πρωτοδικείο μπορεί, ύστερα από αίτηση των λοιπών εταίρων, η οποία εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, αντί της λύσης της εταιρείας, να διατάξει τον αποκλεισμό του εταίρου». Περαιτέρω, σύμφωνα με την τέταρτη περίπτωση του άρθρου 259 του ν. 4072/2012, στην οποία παραπέμπει το άρθρο 263, πρέπει να υφίσταται σπουδαίος λόγος για τον αποκλεισμό του εταίρου, ο οποίος θα δικαιολογούσε τη λύση της εταιρείας. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 271 παρ. 2 του ν. 4072/2012 και στην ετερόρρυθμη εταιρεία. Η ρύθμιση αφορά, τόσο την εταιρεία αορίστου, όσο και την ορισμένου χρόνου. Σπουδαίος λόγος πρέπει να υπάρχει, όχι μόνο κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής, αλλά και κατά το χρόνο συζήτησής της.

Ειδικότερα, ο όρος «σπουδαίος λόγος» συνιστά αόριστη νομική έννοια, της οποίας το περιεχόμενο προσδιορίζει κάθε φορά, ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες και περιστάσεις, ο δικαστής ενώπιον του οποίου άγεται προς κρίση η εκάστοτε υπόθεση. Ο σπουδαίος λόγος πρέπει να υφίσταται στο πρόσωπο του υπό αποκλεισμού εταίρου, για τη συνδρομή του οποίου, δεν απαιτείται να συντρέχει και η αποκλειστική υπαιτιότητα αυτού. Πρόκειται για περιστατικό που θα δικαιολογούσε τη λύση της εταιρείας, ήτοι **για κάποιο γεγονός που έχει προκαλέσει ρήξη στις σχέσεις των εταίρων και καθιστά αδύνατη τη συνέχιση της συνεργασίας τους για την ευόδωση του εταιρικού σκοπού (ΑΠ 617/2021)**. Ο σπουδαίος λόγος κρίνεται κατά τις περιστάσεις και σε συνάρτηση με τη γενικότερη οργάνωση της συγκεκριμένης εταιρείας, η οποία θα αποτελεί τον κύριο οδηγό για την εκτίμηση της σοβαρότητας της κατάστασης, που δημιούργησε ο επικαλούμενος λόγος.

Επιπλέον, σύμφωνα με τη νομολογία, με βάση το σκοπό της διατήρησης της επιχείρησης που κατέχει το ν. 4072/2012 και, δεδομένου ότι προβλέπεται και δικαίωμα εξόδου του εταίρου, σύμφωνα με το άρθρο 261 του ως άνω νόμου, **το δικαίωμα δικαστικής λύσης της εταιρίας συνιστά έσχατο μέσο αντιμετώπισης της κατάστασης, που ανέκυψε με τη συνδρομή του σπουδαίου λόγου και εγείρεται επομένως, μόνο σε περίπτωση που δεν ανευρέθη άλλος τρόπος άρσης του αδιεξόδου**. Η ύπαρξη του σπουδαίου λόγου θα πρέπει πάντως να έχει ιδιαίτερη βαρύτητα και σημαντικές επιπτώσεις στην ομαλή λειτουργία της εταιρείας. Περιστατικά που συνιστούν σπουδαίο λόγο είναι η **κακή πορεία των εταιρικών υποθέσεων και η έλλειψη κερδών, η αθέτηση των εταιρικών υποχρεώσεων και η κακή διαχείριση των**

εταιρικών υποθέσεων, οι διαρκείς διαφωνίες, η έλλειψη συνεργασίας, κατανόησης, ο κλονισμός της εμπιστοσύνης, η άσκηση ανταγωνιστικής δραστηριότητας κ.λπ. και, πάντα σε συνάρτηση με αποχρώντες οικονομικούς λόγους, που έχουν ως επακόλουθο, είτε την παράλυση της λειτουργίας, είτε την αδυναμία της εκπλήρωσης του σκοπού της.

Τι συμβαίνει σε περίπτωση διμελούς εταιρείας;

Από τη διάταξη του άρθρου 263 ν. 4072/2012, σε συνδυασμό με τις λειτουργικά συναφείς διατάξεις των άρθρων 259, 264 και 267 ν. 4072/2012, υπό το πρίσμα της αρχής της διατήρησης της εταιρικής επιχείρησης, το δικαίωμα αποκλεισμού μπορεί να ασκηθεί και από τον "άλλο εταίρο", δοθέντος ότι μετά την εισαγωγή του θεσμού της μονοπρόσωπης ομόρρυθμης εταιρείας, έστω και για περιορισμένο χρονικό διάστημα, αυτή γίνεται δεκτή ανεξάρτητα από την αιτία ("για οποιονδήποτε λόγο") της αποχώρησης "ενός ή περισσότερων εταίρων". Έτσι, αν οι εταιρικές μερίδες συγκεντρωθούν στα χέρια ενός η εταιρεία λύνεται, ενώ αν αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ένας ή περισσότεροι εταίροι και παραμείνει μόνο ένας εταίρος, η εταιρεία λύνεται, εφόσον μέσα σε τέσσερις μήνες δεν δημοσιευθεί στο Γ.Ε.ΜΗ. η είσοδος νέου εταίρου. Επίσης, η διάταξη του άρθρου 263 του ν. 4072/2012, δεν θέτει ως στοιχείο του πραγματικού της αίτησης, τη ρητή μνεία της πρόθεσης ανεύρεσης νέου εταίρου για τη συνέχιση της εταιρείας (ΑΠ 617/2021, ΑΠ 671/2020, ΑΠ 473/2019, ΑΠ 37/2019). Επομένως, είναι δυνατός ο αποκλεισμός εταίρου και επί διμελούς εταιρείας, ο οποίος μπορεί να ζητηθεί από τον ένα εταίρο, εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος, σύμφωνα πάντοτε με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω.

Χριστίνα Ζήση

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Αστικού Δικαίου Ε.Κ.Π.Α.

